

1. Aby šestka šla k panu prezidentovi.

2. Jakmile bude rozmnožen opravený návrh, aby byl rovněž předložen panu prezidentovi a současně také těm pánům, kteří jsou zde v Moskvě a mají být členy nové vlády. Připomínám, že všichni členové vlády musí projevit písemný souhlas s programem.

Stránský: Může se to stát v zastoupení? Jako na příklad v případě Ripky.

Gottwald: V takovém případě ano. Telegrafovat programovou brožurku nelze. S ostatními pány, kteří jsou zde, uděláme společnou schůzku, jakmile budeme mít souhlas pana presidenta. Pak svoláme schůzi společnou všech vyjednávačů se všemi těmi pány. A odjezd z Moskvy bude v sobotu.

Mimo to jsou zde ještě dvě otázky, které vyžadují určitých rozhodnutí. Především jsou to jednání, vedená v Narkomindělu⁵ o věcech, týkajících se osvobozeného území. Je nutno, abychom před odjezdem věděli, na čem jsme. Myslím, že Fierlinger bude muset podat v plénu nebo v šestce podrobnou zprávu o tom. Konstatuji, že je chyba, že Slováci o tom dosud s Fierlingerem nejednají.

2. Musíme projednat vojenský komplex problémů. O proceduře se bude nutno dohodnout s panem prezidentem. Mám na mysli část praktickou, organizační a osobní. I v tomto směru by mělo plénum pověřit šestku příslušným jednáním.

Fierlinger: oznamuje, že naše přání byla písemně podána Molotovovi. O některých věcech předpokládá, že něco bude splněno, o jiných nevíme, jak budou splněna. Na osvobozeném území bude sovětské velvyslanectví a sovětská misse. Některé naše požadavky jsou ve formě velmi přibližných odhadů. Sovětská vláda je bere pod lupu a postupně splňuje. Splnění en bloc je od sovětské vlády těžké dostat. Ale poměry na Slovensku tvoří příznivé předpoklady k tomu, aby naše požadavky byly splněny.

Gottwald: formulujme to tedy tak: Pokud jde o jednání v Narkomindělu, připraví materiál Fierlinger a pak bude rozhodnuto, zda se to bude projednávat v plénu či v čtyřce, ovšem s přibráním slovenských zástupců. K jednání o vojenských otázkách doporučuji, abychom pověřili šestku.

AÚD KSC Praha. Fond 68, inv. j. 8. Orig.

[137]

1945, 28. březen. Moskva. — Závěrečný návrh struktury a organizace nové československé vlády Národní fronty Čechů a Slováků, vypracovaný představiteli moskevského vedení Komunistické strany Československa a podepsaný zástupci všech stran Národní fronty 29. března 1945.¹

Přísně důvěrné.

⁵ Narkominděl — lidový komisariát zahraničních věcí SSSR.

¹ První návrh struktury a organizace nové československé vlády Národní fronty předložilo moskevské vedení KSC již 23. března (viz SSÚA Bratislava, ŠF, kart. 11, inv. j. 73, str. 1—5. Cykl.). Od tohoto konečného návrhu se liší jen v malých detailech. Nejsou v něm především návrhy na personální obsazení jednotlivých míst ve vládě. V části II. Ministerstva místo funkce Státní tajemník (člen vlády) je uváděn vždy náměstek ministra. V původním návrhu se místo termínu ministerstvo školství a osvěty užívalo pouze názvu ministerstvo osvěty. V části III. Hospodářská rada nebyl uveden v původním návrhu na desátém místě ministr ochrany práce a sociální péče

I.

I. Předsednictvo vlády.

1. Ministerský předseda	Zdeněk Fierlinger
2. Náměstek ministerského předsedy	Ján Ursiny
3. Náměstek ministerského předsedy	Viliam Široký
4. Náměstek ministerského předsedy	Msgre Dr. Jan Šrámek
5. Náměstek ministerského předsedy	Josef David
6. Náměstek ministerského předsedy	Klement Gottwald

Poznámka: Předsednictvo vlády, které má být složeno z odpovědných představitelů hlavních složek Národní fronty (po stránce národní 4 Češi a 2 Slováci, po stránce politické za každou stranu po jednom zástupci) je orgánem, který:

- Vypracovává směrnice všeobecné vládní politiky a připravuje projevy a vystoupení vlády.
- Operativně řídí činnost celé vlády.
- Koordinuje činnost ministerstev a dbá, aby tato činnost odpovídala programové linii vlády.
- V rámci vlády a prostřednictvím zvláštních pomocných orgánů uvádí v soulad činnost jednotlivých resortů, aby byly zdohány úkoly, které vyžadují společného úsilí několika ministerstev.
- Určuje program a řídí schůze ministerské rady.

II. Ministerstva :

1. Ministerstvo národní obrany
Státní tajemník (člen vlády)	gen. Ludvík Svoboda
plk. Dr. Mikuláš Ferjenčík
2. Ministerstvo zahraničních věcí
Státní tajemník (člen vlády)	Jan Masaryk
Dr. Vlado Clementis
3. Ministerstvo zahraničního obchodu
Státní tajemník (člen vlády)	Dr. Hubert Ripka
Ján Lichner
4. Ministerstvo vnitra	Václav Nosek
5. Ministerstvo spravedlnosti	Dr. Jaroslav Stránský
6. Ministerstvo informace	Václav Kopecký
7. Ministerstvo financí
a) Státní finance.
b) Měna.
c) Banky, spořitelny, pojišťovny a jiné peněžní ústavy.	Dr. Vavro Šrobár
8. Ministerstvo průmyslu
a) Hornictví, hutnictví, jiný těžký průmysl a zdroje energie.
b) Lehký průmysl kromě průmyslu potravin, požívatin a nápojů.
c) Stavební průmysl a výroba stavebních hmot.
d) Výroba řemeslná, organizace řemeslníků a výrobní družstva.	Bohumil Laušman
9. Ministerstvo vnitřního obchodu
a) Spotřební družstva.
b) Soukromý obchod a organizace obchodníků.	Dr. Ivan Pietor

10. Ministerstvo zemědělství	Július Ďuriš
a) Výroba zemědělská.	
b) Lesnictví, rybářství.	
c) Pozemková reforma. Správa Národního pozemkového fondu.	
d) Družstva pro zemědělskou prvovýrobu.	
11. Ministerstvo výživy	Václav Majer
a) Zásobování a výkupní organizace.	
b) Průmysl potravin, poživatin a nápojů.	
c) Záležitosti UNRRA.	
12. Ministerstvo dopravy	Gen. Antonín Hasal
a) Železniční doprava.	
b) Silniční doprava.	
c) Říční doprava.	
d) Letecká doprava.	
13. Ministerstvo pošt	Konsist. rada František Hála
a) Pošta.	
b) Telegraf a telefon.	
c) Radio.	
14. Ministerstvo ochrany práce a sociální péče	Dr. Jozef Šoltész
a) Sociální pojištění všeho druhu.	
b) Zprostředkování práce.	
c) Mzdové otázky a ochrana práce.	
d) Odborové organizace a závodní výbory.	
e) Repatriace a péče o oběti války a fašistického teroru.	
15. Ministerstvo školství a osvěty	Prof. Zdeněk Nejedlý
a) Školství.	
b) Kulturní a osvětové instituce.	
c) Tělovýchova.	
16. Ministerstvo zdravotnictví	Dr. Adolf Procházka

III. Hospodářská rada.

1. Předseda: Ministerský předseda nebo jeho náměstek.
 2. Státní plánový a statistický úřad.
 3. Ministr financí.
 4. Ministr průmyslu.
 5. Ministr vnitřního obchodu.
 6. Ministr zahraničního obchodu a jeho náměstek.
 7. Ministr zemědělství.
 8. Ministr výživy.
 9. Ministr dopravy.
 10. Ministr ochrany práce a sociální péče.
 11. Zástupce Slovenské národní rady.
- Poznámka: Ústřední hospodářská rada je pomocný orgán vlády a má zejména:
- a) Zjednávatí přehled o celkovém hospodářském stavu země.
 - b) Vypracovávatí celkový hospodářský plán ve všech oborech hospodářského života.
 - c) Navrhovatí konkrétní opatření a určovatí jednotlivým resortům konkrétní úkoly za účelem provedení celkového hospodářského plánu.
- Všechny návrhy Hospodářské rady podléhají schválení vlády, resp. jejího předsednictva.

IV. Vojenská rada.

1. Předseda: ministerský předseda nebo jeho náměstek.
2. Ministr národní obrany a jeho náměstek.
3. Ministr vnitra.
4. Hlavní velitel čs. branné moci a jeho zástupce.
5. Šéf generálního štábu.

Poznámka: Vojenská rada je pomocným orgánem vlády a připravuje pro ni řešení zejména v otázkách:

- a) Všeobecné organizace čs. branné moci.
- b) Vojensko-politického a vojensko-hospodářského rázu.
- c) Osvětové činnosti a ideové výchovy vojska.
- d) Osobních.

Všechny návrhy Vojenské rady podléhají schválení vlády resp. jejího předsednictva.

V. Státní revisní úřad.

Přednostu Státního revisního úřadu a jeho náměstka (jeden Čech a jeden Slovák) jmenuje vláda, resp. její předsednictvo.

Poznámka: Státní revisní úřad je pomocným orgánem vlády a přísluší mu obzvláště:

- a) Vypracovávat směrnice pro jednotný účetnicko-administrativní systém ve státních a veřejných úřadech i ve státních podnicích a kontrolovat provádění směrnic.
- b) Provádět revisi finančního hospodářství ve státních a veřejných úřadech, ústavech a podnicích.
- c) Navrhovat vládě konkrétní opatření na odstranění zjištěných závad a předejít jim v budoucnosti.

Jednomyslně schváleno na schůzi představitelů Národní fronty Čechů a Slováků.

Za Komunistickou stranu Československa:

Klement Gottwald m. p.

Václav Kopecký m. p.

Rudolf Slánský m. p.

Václav Nosek m. p.

Bohuslav Laštovička m. p.

Za československou sociálně demokratickou stranu dělnickou:

Zdeněk Fierlinger m. p.

Václav Majer m. p.

Bohumil Laušman m. p.

Václav Pacák m. p.

Za československou stranu národně socialistickou:

Dr. Jaroslav Stránský m. p.

Josef David m. p.

František Uhlíř m. p.

Dr. Prokop Drtina m. p.

Za československou stranu lidovou:

Mgr. Dr. Jan Šrámek m. p.

Konsist. rada František Hála m. p.

Za Slovenskou Národnú Radu:

Dr. Vavro Šrobár m. p.

Dr. Gustav Husák m. p.

Ján Ursiny m. p.

Laco Novomeský m. p.

Ing. Josef Styk m. p.

Dr. Jozef Šoltész m. p.

S návrhem projevili souhlas dne 29. března 1945:

Viliam Široký m. p.

Gen. Ludvík Svoboda m. p.

Plk. Dr. Mikuláš Ferjenčík m. p.

Jan Masaryk m. p.

Dr. Vlado Clementis

Dr. Hubert Ripka v zastoupení: Stránský m. p.

Ján Lichner m. p.

Dr. Ivan Pietor v zastoupení: Ján Ursíny m. p.

Julius Ďuriš v zastoupení: Dr. Husák m. p.

Prof. Zdeněk Nejedlý m. p.

Dr. Adolf Procházka v zastoupení: Frant. Hála m. p.

AUD KSC Praha. Fond 68, inv. j. 11. Opis.

[138]

1945, 29. březen. Moskva. — Zápis o závěrečné schůzi moskevských porad o programu a složení nové vlády.

Schůze byla zahájena o páté hodině odpolední za účasti delegace Bloku českých stran a lidovců, delegace SNR a nově navržených členů vlády. Předsedal Gottwald.

Gottwald: Zahajuji závěrečnou schůzi zástupců politických stran, vítám pana generála Svobodu, p. plk. Ferjenčíka, pp. ministry Lichnera a Masaryka, pana gen. Hasala, prof. Nejedlého, Viliama Širokého.

Gottwald konstatuje, že tito pánové se nezúčastnili porad, ale jednomyslně byli navrženi za členy nové vlády. Připomíná, že podle usnesení členové nové vlády musí projevit souhlas s programem nové vlády, což je samozřejmé, a 2. se složením nové vlády.

Účelem dnešní schůze je, aby se zmínění pánové k návrhům vyjádřili. Druhý bod programu je sdělení o nové úvěrové smlouvě mezi Československem a Sovětským svazem, která bude zítra podepsána. A třetí bod je sdělení o praktických otázkách pomoci Sovětského svazu našemu osvobozenému území, hlavně pokud se to týká pomoci v nejbližší době.

Po schválení denního pořadu učinil Gottwald toto prohlášení: „Všechna usnesení byla zástupci Národní fronty učiněna jednomyslně. Návrh na organizaci, strukturu a osobní složení vlády byl už předložen panu presidentovi, který s ním vyslovil souhlas a slíbil nové vládě plnou spolupráci a podporu.“ Potom Gottwald požádal přítomné pány, aby se k předloženým dokumentům vyjádřili.

Lichner: Konstatuji, že i když jsem se nezúčastnil porad, byl jsem o jejich průběhu zasvěcen nejbližšími spolupracovníky a hovořili jsme spolu o nich. Z těchto jednání vyšla jednotná stanoviska, která plně respektuji a přijímám.

Nejedlý: Po prvé se ocitám v takové situaci a před takovou funkcí. Většinou mne znáte. Šlo mi vždy o to, abych sloužil našemu národu. Má činnost byla v nezkompromitovaném smyslu národní. Zejména mi šlo o kulturu. Nejenom že souhlasím s programem, s radostí ho vítám a program budu uskutečňovat s velkou radostí. Dělán to s tím větším vědomím, že stojíme před změnou vlády, ale i na začátku nového stadia národních našich dějin. Já jsem také zde i doma vždycky zaujímal k slovenskému národu stanovisko kladné. Ležela mi na srdci kultura česká i slovenská. Moje stanovisko je, že politika má být kulturní.

Svoboda: S programem i s návrhy na složení vlády souhlasím.

Hasal: S programem i s návrhy na složení vlády souhlasím.